

Előfizetési díj:

Egy évre . . . 3 kor.

Félévre . . . . 4 kor.

Negyedévre . . 2 kor.

Egyes szám ára 10 Bl.

Megjelenik minden
vasárnap

Telefon szám: 15.

NÉPJOG

POLITIKAI HETILAP.

A FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség:
Kaposvár, Zárda-utca
17. szám,
hová a lap szerkesztési
részét illető minden
közlemény intézendő.

Kiadóhivatal
Kaposvár Zárda-utca
17. szám
hová az előfizetők
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalá-
sok intézendők.

Az utban levő kormány.

Hetekig tartó házalás és negyven—ötven csinos kosár után, végre nagy nehezen sikerült báró Fejérváry Géza darabant kapitány urnak a „kabinet“-jét összeállítani.

Azt azonban épenséggel nem lehetne a kabinetre ráfogni, hogy teljes, mert a legfontosabb tárczára, a pénzügyminiszterire, s a szinte nagyon fontos, Felső személye körüli miniszteri tárczára nem tudott a generális ur embert kapni.

No de hát nem azért vitéze ő a Maria Terézia rendnek, hogy e csekélység miatt a kormányelnökség nagyhatalmu diszes állásától visszariadjon.

Dehogyan riad vissza, hanem elvállalja e mellé még a két gazdátlan tárczát is és leszen egy személyben három miniszter.

Igy válik aztán teljessé az a „kis csapat“, melynek ő felsége a király által miniszteriummá leendő kinevezése hétfőre, a képviselőházban való bemutatkozása pedig szerdára várható.

Nehéz még Fejérváry báróról is annyi önhiúságot feltételezni, hogy elhiggye magáról, hogy ő idejövételével békét és rendet csinál akkor, a mikor nemcsak hogy nem hoz — mert bizonyára nem hoz — semmit a nem-

zeti követelményekből, de sőt az eddig elkövetett hibát alkotmány ellenes jövételével tetézi.

Mert az alkotmányosság fogalmával még a legelásztikusabb képzelőtehetség sem tudhatja összeegyeztetni azt, hogy egy kisebbségi kormány vezesse az ország ügyeit.

Mit akar hát, mire számít és kire támaszkodik Fejérváry?

Bizonyára Ficsa István alkotmányellenes kormányzásának folytatását célozza, számítva a szabadelvű párt és Bécs támogatására.

A nemzetnek tehát gondolkodni valója nincs. Megtámadott jogainknak teljes erőnkkel védelmére kell kelniünk.

Védelmére kell kelniük különösen, főként és első sorban a nemzet országgyűlési képviselőinek, kiket a nemzet épen jogai őreiül s ha kell védelmezőikül küldött fel az ország parlamentjébe. Ezek állják meg helyeiket keményen, rendületlenül. Ne hagyják el a törvényes utat soha semmi körülmények közt, bárki, bármi módon törekednek is őket tévuttra vezetni.

Majd mi itt lenn meg fogjuk állani a sarat.

Meggyőződhetik arról bárki, a ki nem restel fáradságot venni magának arra, hogy a vidéken szét tekintsen. Látni fogja, hogy az egész or-

szágban a földmives és középosztály egyaránt sorakozva van s előljárnak mágnásaink legjobbjai.

Csak egy példát akarunk a sok közül említeni, hogy messze ne menjünk, a magunk megyéjének s ebben a gróf Széchenyi Aladár lábodi nagybirtokosnak követésre méltó példáját.

— **Az új kormány esküvője.** A király vasárnap érkezik Budapestre és vasárnap lesz az új miniszterek esküvője a budai királyi palotában. A király József főherceg temetése után visszautazik Bécsbe. A kormány szerdán mutatkozik be a képviselőházban.

— **A honvédség új főparancsnoka.** A honvédség új főparancsnoka, nem Galgóczy altábornagy — akit eddig emlegettek — hanem Jenő főherceg, a jelenlegi innsbrucki hadtestparancsnok lesz.

Pártszervezkedés.

A somogyvármegyei függetlenségi és 48-as párt f. évi április hó 30-án egységesen megalakulván, ezen alakuló közgyűlésen kapott megbízásukhoz képest **Matolcsy József** a megyei párt alelnöke és **Dr. Rusa Ernő** a megyei párt titkára, a **kaposvári választókerület függetlenségi és 48-as pártjának** szervezése céljából az értekezletet tolvaj hó 12-ére a Korona szálló nagytermébe összehívták.

TÁRCZA.

Pix ur ambíciója.

Irta: Aczél Henrik.

Az akáczfák fűrtös virágai illatot szórak szerte a poros utcába ezen a májusi reggelen, mikor mint ujdonsült menyasszony először lebent végig az utcán Wein Sári. A friss reggeli dér piros rózsafoltokat csipett az arcára és a dévajkodó napkeleti szellő melléje szegődött kísérőnek. Hozzá tapasztotta könnyű szövetruháját a formás lábaihoz és körülhizelegte a csitri fejét is. Mintha elsőnek akarnék üdvözölni a boldog menyasszonyt. Wein Sári boldogan és büszkén fogadta az üdvözlést. A lelke ujjongott a verőfény tobzódásában és mintegy könnyű mámor ülte meg a ringó járását. Daczosan és parancsolóan nézett bele a reggeli világba, mintha a hódolatot várná a sétáló vagy a munkába siető társadalomtól. A közérdeklődés azonban ezuttal a viláért se akart feléje tereledni és Wein Sári hasztalan kiáltotta bele a szíve hangos dobogásával, hogy:

— Ime tisztelt hölgyeim és uraim, itt sétál önök közt a kontinens legfrisebb és legboldogabb menyasszonya. Félév múlva valóságos, törvényes hitvese Kerék Fülöp urnak, a ki nagytehetségű és fényes jövőjű

mérnöke a tárnoki és kotorói egyesült vasutaknak.

A társadalom azonban rideg és siketnéma, amikor egy frisskeletű menyasszony kiáltja felé hívó szózatát. És Wein Sári mondhatni a közfigyelem legcesekélyebb jele nélkül röppen végig a főuton és a piacsteren, amíg be nem fordult az apja boltjába, a melyben Wein Sándor ur czége jegyében teszik közkeletűvé a fűszert és gyarmatárukat.

Am a hogy a boltajtóban szétaradt a ruhája könnyű ibolyaillata és bebukkant a nevető pillantása üdén és kaczerán, menten fölébredt a közönség nélkülözött érdeklődése. Csillogó szemek, pajkos és bizalmas mosolyok fordultak feléje. És egy szívet-lélekkel köszöntötte őt a bolti közönség, az ugynevezett »személyzet«. Pix ur, az első segéd és kirakat-rendező, Décsi ur, e nemben a második, Sanyi a törekvő inas és nemkevésbé Szabó, a boltiszolga. Mosolyogtak és bókkal köszöntötték a kisaszonyt, ki mindig szeretetreméltó munkatársuk volt a kassza magasabb régióiban.

— Jó reggelt, szép menyasszony, — mondta például harmatos ajakkal Décsi ur és nyomban megis toldotta tisztesség okáért egy illatos, fűszeres ötlettel: bizonyosan már esőkolódzott álmában, hogy olyan piros foltocskák uszkálnak az arcán.

Sárika elpirult, bár be kellett vallania, hogy Kerék ur sokkal finomabb burkolatban szokta utnak bocsájtani az eféle dis-

kréciókat: De hát az nem tesz semmit, egy egy kirakatrendező, a ki pláne e szakban csak második, ez is meglepő bizarrság egy egy röpke ötletben. Szabónak azonban, a boltiszolganak határozottan több érteke volt az efféle ünnepélyes jelenetek mikénti lebonyolítása iuránt. Szabó kivett a kabátja belső zsebéből öt darab sárga és fehér rózsát, meghatottan letette a kassza asztalára, aztán megcsókolván a kisasszony keskeny meleg kis kezét, sok boldogságot kívánt neki a nászhoz. Csak ilyen egyszerűen nyilatkozott, de Wein Sárika megértette belőle a Szabó egész érző szívet. És a menyasszony most valóban nem gondolt azokra a válogatott titulusokra, a melyekkel közönséges alkalmakor a természetrajz különböző osztályaiba szokták sorozni az adminisztratív ügyek eme derék mindenesét. Wein Sári most nem igen gondolt semmire, csak szorongatta meghatottan a Szabó kezét és törölgette szorgalmasan a lepergő könnyeit.

Közben pedig lopva arra nézett, a hol a lázas tevékenységben sűrűgtek forogtak a többek, köztük bizonyos melancholiával Pix ur, az első segéd.

Ez a melancholia épenséggel nem volt szokatlan Pix ur részéről. Ő ugyanis már kora ifjuságától kezdve bizonyos belső életet élve kezelte a fűszeres szakmát. Sokszor napestig sem hallották szavát a tágas kassza sötét boltban, ahol siető vásárlók zaja segédek tessékélése és egy kaczagó an-

Az értekezletre azonban olyan nagy számban jelentek meg Kaposvár város és a kerület majd minden községéből a független érzelmű polgárok, hogy a nagyteremben az értekezlet megtartása lehetetlenné vált, hanem a Korona szálloda nagy és tágas udvarán a szabadban kellett azt megtartani.

Szalay Károly hazafias, szép beszéddel nyitotta meg délután 2 órakor az értekezletet, hangsúlyozván a szervezkedés fontosságát s a fenyegető politikai viszonyok követelte minél gyorsabb keresztül vitelét. Majd azt ajánlotta, hogy Matolcsy József a ki már sok éven keresztül közmegegyezésre töltötte be a pártelnök díszes állását, újból választassék meg pártelnökkül. Ki egyhangulag megválasztván, az elnöklést nyomban átveszi, a megisztelő bizalmat meleg szavakban megköszöni s indítványozza, hogy a párt az egész kerületben községerkint szerveztessék, indítványa elfogadhatott és határozattá emeltetett.

Ezután a tisztviselői kar és az egyes községek vezető férfiai, a község nagyságához képest 2—3—4 taggal választottak meg. Egyhangulag megválasztottak:

Aelnökökké Dr. Rusa Ernő, Herbay Pál, dr. Zánkay Gusztáv, és Lencz Sándor. Jegyzőkké: Dankó István, Meszlényi György, dr. Bertalan Zsigmond és Gundy László.

Pénztárnokká: Dr. Schön Manó.

A egygyes községekben választmányi tagokká:

Almamellék: Frank Péter, Schliber András. Bardszerászló: Krokovics István, Bognár István, Jakab István. Bécs: Lamping Ferencz, Jakab István. Boldogasszonyfa: Kopp Vidor. Bószénfa: Farkas György, Sidlauer Aladár, Cserénfa: Fehér János, Reich János. Gálosfa: Kör. Sipos István. Dékány György. Gyarmath: Tóth István, Forró György. Hárságy: Friedrich Antal, KLIKIES János, Teichler Minály. Hajmás: Bank György, Hemeg János. Hedrahely: ifj. Felső János, Tóth János alsó, Rorán József. Henese: Tóth Istók Ferencz, Szentmártoni Ferencz. Homok: Ripl János, Juta: Büki Gyula. Koller Antal. Kadarkut: Vasdinnyei Béla, Ban-

kó György, Végh István, Ujheli Márton, Nagy István. Kaposfüred: Tóth József, Vöös János. Kaposmőd: Simon István, Hajjas József külső. Kaposujlak: Toima János, Kozári József. Kaposkeresztúr: Varga P. János, Peterdi László, Samu János. Kereséliget: Dér János. Magyarlad: András György, Meszes István. Magyarlukafa: Kulesár Pál, Horeczky Ferencz. Némeföld: Sommer Mihály, Szantner Antal. Orezi: Baksa István, Pató István. Patosfa: Szalai Péter, ifj. Botykai István. Pateza: ifj. Mike János, Ambrus József, Sántos: Kulesár József, Bauer József. Simonfa: Árbogács József, Stakovics Ignác. Szenna: Zóka Dani József, Tóth József cseri, Zóka Dezső János. Szerdahely: Nagy János. Szentbalázs: Nagy József, Csutorás Lajos. Szentbenedek: Fodor József, Bék Sándor. Szentjakab: Sovány Ferencz, Bódo Imre. Szent-László: Cosztonyi Jenő, Schecher Lipót, Arnold János. Szilvásszentmárton: Vida Dániel. Taszár: Vig Mihály, Szaló Ferencz, Vig Péter. Toponár: Szentés István, Sabján Péter. Bohár László. Töröcske: Hukeszter István, Kósa István. Visnye: Bódis József, Ujheli György. Zimány: Bizderi János, Gulyás Ferencz. Zseliczkisfalud: Tanaí Imre, Mike György Dani. Zseliczklak: Jeli Ferencz bíró, Hamus Mihály. Zseliczszentpál: Hegedüs György, Sovány József, ifj.

A megválasztott tisztviselői kar nevében megnyilvánult kitüntető bizalmat dr. Rusa hosszabb beszédben köszönte meg. Lelkes és hatásos beszédet mondtak még Szalay Károly, Matolcsy József, Herbay Pál, Kertész Manó és még többen.

Végül Herbay Pál indítványára, egyhangulag kimondatotta az értekezlet, hogy a függetlenségi és 48-as párt hivatalos közlönye a »Népjog« lesz.

A gyűlés a lelegekesebb hangulatban délután félöt órakor ért véget.

A nagyatádi választókerület függetlenségi és 48-as pártja június 12-én délután másnapján Nagyatádon Chernel Gyula országgyűlési képviselő, gróf Széchényi Aladár, dr. Noszlopy Gáspár volt pártelnök és Czerkon Imre volt pártjegyző által kibocsátott felhívás folytán pártalakuló értekezletet tartott.

Ez alkalommal dr. Noszlopy Gáspár üdvözlő és összetartásra buzdító beszédet mondott gróf Széchényi Aladár ajánlotta pártelnöknek, kit erre kiváló egyéniségénél fogva legalkalmasabbnak tart, mire az értekezlet őt egyhangu lelkesedéssel pártelnökké választotta meg.

Ezután Chernel Gyula országgyűlési képviselő szólalt fel rövid hazafias beszédjében ő is örömet fejezte ki az elnöki választás felett, míg nem ezt követőleg gróf Széchényi Aladár a következő elnöki megnyitót mondotta:

Tisztelt elvtársaim
kedves atyámfiai!

Mindenek előtt fogadják hálás köszönetemet azon megiszteltetésért és bizalomért amellyel engem a nagyatádi választókerület f. és 48-as pártja elnökévé megválasztani méltóztattak. Megvallom egész őszintén, hogy sokkal jobban szerettem volna, ha az önök választása nem reám esik, mert hisz ezen vidéken tán én vagyok a f. és 48-as párt legifjabb tagja, a míg önök سراiban igen sokan vannak, kik egész életüket e párt kötelességében töltötték, s ennek következtében sokkal érdemesebbek volnának ez állás betöltésére, mint az én csekély személyem.

De ha az önök kívánsága és óhaja megmásíthatatlan és nem akarnak engedni a 48-ból, akkor meghajlok az önök akarata előtt. Kötelességemnek tartom e tisztséget elfogadni és törekedni fogok ezen bizalomnak csekély tehetségemhez képest megfelelni.

Tisztelt értekezlet! Engedjék meg, hogy röviden megindokoljam, hogy miért csatlakoztam a f. és 48-as párthoz! Amint önök emlékezni fognak, 1887-ben a nagyatádi kerület engem országgyűlési képviselőnek választott meg; ezen esztendőől fogva az ugy nevezett szabadelvű pártnak voltam tagja. Sohasem tartoztam azok közé, kik vakon, tüskén bokron keresztül követték a kormányt; mindig megvolt az önálló meggyőződése, melyet kimondottam mindenütt, akár tetszett akár nem.

Hivatkozhatnék olyan esetekre, midőn

gyal derüje töltötte be a májusi liptói turótól és denaturált szesztől egyaránt illatos levegőt. Pix ur azonban, a különben derék és szótgalmas Pix valami hallgatag, kesernyész életfilozófiát táplált kebelében és csüggedt lemondással mérte és pakkolta a burgonyacukrot, az indigókék-festékeket és a kocsikenőcsöt, a mely kulimász néven ismeretes kocsiskörökben.

Weisz Sándor, e czég, valamint a fűszerek és gyarmataruk főnöke nagybecsülte ezen tulajdonságáért az üzlet oszlopát. »Komoly és megbízható férfi, rendkívül szolid üzleti barison« — ez volt a véleménye Pix urról az üzlet oszlopáról. És bizonyos büszkeséggel gondolt rá, hogy az ő czégét és kirakatait rendező az összm monarchia legmélyebb szellemű fűszeres segédje. Pix pedig megértette ezt és nemes ambíciókat táplált lelkében. Ezen ambíciók részint az önállósulás révébe irányultak, részint a Sáríka csitri fejébe, ringó alakjához tayadtak. És bármily hihetetlen is ez, megtörtént vajmi sokszor, hogy Pix Jenő egy-egy profán, de jóleső odalpillantást kevers a kesernyész világnézetbe.

Weisz Sári azonban nem akarta méltányolni ezeket az odalpillantásokat és csak kaczagott, csengő hangon, a hogy például az arany és ezüst tallérok kaczagnak, mikor a kassza márványlapjára pörögnek. Mikor aztán már eleget kaczagot a világ és személyzet szemébe és a teste is határozottabb körvonalakba kerekedett csipőben és mellben, odanyújtotta a kezét Kerekes Fülöpnek, a fényes jövőjü mérnöknek.

Pix ur pedig épen e napon a szokottnál is hallgatagabb volt és mértéken

felül kevert a maga világfájdalmából a gyarmatok izes és illatos termékei közé Sáríka észrevette ezt és azért úgy intézte, a dolgot, hogy déli záraskor, mikor ebédre megy szét az üzleti világ hátramaradtak ők hárman, az apja, Pix ur és ő.

Akkor aztán faggatni kezdte:

— Maga talán nem is tudja, hogy én tegnap óta menyasszony vagyok? — kérdé és lehajtotta fejét.

— Óh, hogyné tudnám, sőt ezennel van szerencsém gratulálni is ehhez az örvendetes fordulathoz...

Pix ur gyengén elpirult, de ezt csak a leány vette észre, aki most már mohón — és egy csöpp diadalal itatott — érdeklődéssel figyelte az arcát.

Többet erről nem is beszéltek, hanem inkább a tavaszi időjárásról, az asszonyok raffinált és izgató divatjára tereltek a beszélgetést. Erről is a leány fecsegett leg-többet. Pix ur pedig még az etédnél is ugz hallgatott, mintha nyolcz esztendő együttelelésük egész haltgatagságából tenné az érettségi vizsgálatot. — Ekkor már egyre szomorubb érzések ülték meg a lelkét. Ezek lassankint éledtek fel sejtettek azt, amit hosszú esztendőkn át táplált, az őhajta sejtett szép jövőt, a körülrajongott ambíciót. Odabent a segédek szobájában indólt a kanapéra és behumott szemmel csak egyre, a lányra gondolt. Az izgatott lelke előtt valami bódító szépségben jelent meg az a finom, karcsu nő. Aztán lassan törpült, egyre kisebb lett és most úgy állt előtte, a hogy először látta, mikor még fiatal inas gyerek volt és ő rövid empireruhás kis baba volt a leány. És fölujtult újra a szenvedései, a melyekben vigasztalója, edesszavu ápolója volt a

leány. Egy szegény elhagyatott isnasgyerek a világ legboldogtalanabb teremtese. De egy kis angyal a maga szívének minden jóságát behullatja a sorsaba és apró kezeivel aranyos szallakat fon köréje ennek e sötét boldogtalanságnak. Elrimádkodja a büntetését, a tanyéjára lop egy pár izletes falatot és vizes borogatásokat rak este a napközben összegyűlemlett piros, kék és egyéb színű foltokra a testen. Aztán az a leány szépen felcseperedik és mivel már végeszakadt az inaséveknek rég, szépen el is valnak. Es megy Pix ur jobbra az ambíció után. Wein Sári meg balra az ura után.

Ekkor már zihált Pix ur melle is és érzete, hogy ha feltról vissza nem küldi, nyomban megjelen egy komoly férfi legkellemetlenebb vendége: egynéhány könyccsepp. Meghalni, gondolta, ez volna most a legjobb. Valami elegáns módon, a tavasz ragyogásában és akáczok meg gyöngyvirágok áradatában mulni el, ez olyan szomorú volna, hogy még talán ez a leány is elsi-ratná a szegény Pixet.

De a hogy fölébredt, a könnyü, néhánny percig tartó szenderből, a mely elnyomta, mégis csak meggoudolta a dolgot. Ej, gondolta egy petrolumos hordónak kifordult a fenéke és a mi benne volt, szépen szertefolyt a földre. És Pix ur megvigasztalódott ebben a kétségtelenül merkantilís irányu hasonlatban. Mert ugyan ki tehet arról, ha egy fenék gyöngye és nem bírja el az átutulterhelést.

Igy gondolkozván, elhatározta, hogy tizenégnapi felmondás után más fűszer központba helyezi át működése szentéjét és ezzel együtt más, biztosabb irányba tereli az ő hanyatott ambícióját.

nyíltan szembeszálltam a kormánnyal. Az utolsó esztendőben a legmélyebb hazafiúi aggodalommal láttam, hogy kormányaink Béccsel szemben a magyar álláspontot megvédelmezni nem tudták. Kormányaink a meglevő törvényeinket, a melyeket a király szentesített, amelyek a koronázási esküvel voltak megpecsételve, nem voltak képesek végrehajtani. Első sorban az 1867-iki kiegyezési törvényt említem meg, mely mindkét államnak, úgy Magyarországnak mint Ausztriának megszabja a teljes egyenjogúságot; és mégis hosszú 38 éven keresztül kormányaink nem voltak képesek ezen alapvető törvény végrehajtását kieszközölni.

Tisztelt Értekezlet! Midőn ezt láttam akkor érlelődött meg bennem az a meggyőződés, hogy a 67-iki alapon teljes lehetetlenség megteremteni az egységes, független magyar államot! pedig ez kell, hogy eszményképe legyen minden jóra való magyar hazafinak, tartozzék ez bármely párthoz. S amikor ez a meggyőződés bennem megérlelődött, vártam az alkalomra, hogy a felfelé szolgálkú, de a nemzet vágyait semmibe sem vevő szabadelvű pártnak hátat fordíthassak! Az alkalom nem soká várattat magára. Megérkezett Tisza István. Egész kormányzása a végzetes botlások lánca. Bécsnek vak eszköze volt. Erőszakkal akarta eltiporni a nemzet kívánságait, a már már mindenütt ébredő nemzeti szellemet! Erőszakos kormányzását a múlt év november 18-ika és december 13-ikával tetőzte be, midőn a zsebkezdő által intézett szavazással akarta a képviselőház szólásszabadságát elvenni, és a nemzet házából kiakarta dobálni a neki kellemetlen képviselőket. Akkor jelentem én be a szabadelvűpártból való kitérésemet, ott hagytam a labanczokat, szívelemmel kurucz lettem. Tisztelt értekezlet, tisztelt elvtársaim és atyámfiái! véghetetlen szomorú és válságos napokat élünk és tartok a még szomorúbb napoktól. Önök tudják, hogy a múlt évben Tisza I. feloszlatta az országgyűlést és ezt is törvénytelenül tették, mert azt csak a költségvetés megszavazása után szabad feloszlítani. A király apellált a nemzetre: ítéljen a nemzet és mondja meg, hogy mit akar? Fenn akarja-e tartani a törvénytörő rendszert, vagy új rendszert akar-e életbe léptetni? A nemzet ítélte s megadta a feleletet azzal, hogy az ellenzéki pártokat nagy többségben küldte be az országgyűlésre. És ezek lehetetlenül tették Tisza István és a szabadelvűpárt kormányzatát.

Alkotmányos fogalmak szerint a királynak az országgyűlés többségéből kellene a kormányt kinevezni, s ezt meg is tenné a mi öreg királyunk, ha az ellenzéki pártok egyszerűen szegre akasztanák elveiket és becsapnák választóikat, kik őket megválasztották. De az ellenzéki pártok ezt megtenni nem akarják és nem is fogják, mert ők ragaszkodnak ahhoz, hogy a 67. évi törvény teljes egyenjogúságát keresztül kell vinni és végre kell hajtani és a közös hadsereg magyar ezredeiben a magyar vezényszónak, címernek és lobogónak erélyt kell szerezni. Ehhez ragaszkodnak s öreg királyunk gonosz tanácsadói miatt nem tudja magát elhatározni, hogy az alkotmányos követelményeknek eleget tegyen. Tisztelt értekezlet! hogy mi lesz ennek az 5 hónapos válságnak a vége, tudja a jó Isten! El kell készülnie lennünk a legrosszabbra, hogy az országgyűlést szétkergetik, s az országot rendeletekkel, pátenssekkel fogják kormányozni; mint történelmünk tanúsítja, ezt többször megpróbálták, de tanúsítja még azt is, hogy ez mindig kudarczsal végződött; mert van ennek a nemzetnek egy fegyvere, a mi ősi alkotmányunk és ennek két sarkalatos tétele: ujoncot adni és adót szedni csak úgy lehet, ha ezt az országgyűlés megszavazta. Ha az országgyűlést szétkergetik, sem ujoncot sem adót nem kapnak. S ha a nemzet erre az álláspontra fog helyezkedni

amit én szíveimből reményelek, akkor meg vagyok róla győződve, hogy Bécsben is észre fognak térni s megadják a nemzetnek jogos kívánságait.

T. elvtársaim és kedves atyámfiái! Hogy mi ezt megtehezzük, hogy mi teljes erővel megvívassuk azt a nagy küzdelmet, mely előttünk áll, ehhez összetartásra van szükségünk. Az egyes embert az élet viharai nyomtalanul elsöprik, de ha száz, ezer, tizezer áll össze, ez olyan hatalmat képvisel, mellyel mindenkinek számolnia kell. Nekünk szervezni kell a 48-as és füg. pártot, hogy ez a szervezett párt annál erősebben dacolhasson az élet viharaival, s megvívassa azt a nagy küzdelmet, melyet előreláthatólag meg kell vívunk ezeréves alkotmányunk fönntartására.

E párt szervezkedése ezelőből szükséges, hogy az elnökön kívül még társ v. ügyvezető elnököt, 2 alelnököt, 2 jegyzőt, több tagból álló választmányt és a kerület minden községében 2—3 bizalmi férfit válasszunk, kik a szavazó polgárokat nyilván fogják tartani. Szükséges lesz, hogy egy ügyrendet alkossunk, melyhez a párt minden tagjának a kalmazkodnia kell. Társelnöki vagy ügyvezető elnöki állásra én ajánlok egy férfit a t. értekezletnek, ki a füg. és 48-as párt szolgálatában ösztült meg és e pártnak a vidéken hervadhatatlan érdemeket szerzett: ez Noszlopy Gáspár dr. kinél méltóbbat erre a t. értekezletnek nem ajánlhatok.

Az ügyvezető elnök egyhangú megválasztása után a választmányi tagok és községenként a bizalmi férfiak választattak meg. Ilykép a párt elnökiileg megalakultnak mondatván ki, az ő indítványára a következő szövegű távtrati üdvözlés határozatott el: »Kossuth Ferencz országgyűlési képviselő Budapest Royal szálloda Somogyvármegye nagyatádi választókerületében mai napon megalakult f. és 48-as párt lelkesedéssel üdvözli a vezért és kíván neki az előttünk álló nagy harcához erőt és kitartást. Széchényi Aladár gróf, a nagyatádi választókerület f. és 48-as pártjának elnöke.»

Majd ezután az ügyrend olvastatott fel és vitatott meg. Végül pedig a nagy lelkesüléssel fogadtott, hazafias elnöki megnyitót után a pártelnök a következő beszédet intézte az ezernél is nagyobb számban megjelent választókhöz:

T. értekezlet! Miután mi pártunknak elnökségét, választmányát, bizalmi férfait megválasztottuk, ennek következtében én az elnöki székéből határozatilag kimondom, hogy a nagyatádi v. kerület f. és 48-as pártja mainapon véglegesen megalakult. Nem marad más hátra, mint hogy önöket felkérjem, hogy pártunk elveihöz maradjanak hűek, mint azok megmaradtak, kik rég tagjai e pártnak. Akik e zászlót elhagyja, hazárulónak fogjuk tekinteni és teljes megvetésünk fogja őt sújtani. Most hogy vissza fognak térni otthonukba, meséljék el otthon hogy ma itten mi történt, adják át honn maradt elvtársainknak üdvözlésüket és törekedjenek arra, hogy minél nagyobb számban gyűljenek össze a ma kitűzött zászló alá. Toborozzanak elvtársakat, hogy minél erősebbek, minél hatalmasabbak legyünk! Összetartásban rejlik az erő, a hatalom, széthuzásban van a gyengeség, s ha ezt nem felejtik el, akkor győzedelmesen meg fogjuk vívni a harcot, melyet mi nem kerestünk, melyet a hatalom erőszakolt ránk tulkapásaival. Eljen a haza!

Kossuth Ferencz válasza:

Gróf Széchényi Aladár pártelnök Lábad. A nagyatádi kerület függetlenségi pártjának alakuló közgyűléséből küldött szíves üdvözlésedet melegesen köszönöm és viszonozom kérve továbbra is buzgó tevékenységedet. Kossuth

H I R E K.

Gyászban van az ország.

József főherczeg meghalt. Mély és igaz a gyász, melyet érette az ország magára öltött, mert ő volt a Habsburg dinasztia egyedüli és talán utolsó tagja, a ki velünk érzett, bennünket szeretett, s a kivel mi is együtt éreztünk. A legválságosabb időben költözött el közülünk, a mikor a legnagyobb szükségünk lett volna reá, mert az ő szívében keresztül talán megértette volna a korona a mi végvainkat! De most már ennek is vége. Ma indítják utnak Fiuméből Budapestre külön udvari vonaton József főherczeg holttestét, s Kaposvárra délután egy negyed öt órakor érkezik. Az indóházánál a 19. honvéd gyalogezred egy diszszázada s ennek valamint a 44. cs. és kir. gyalogezred tisztikara fogja teljes diszben várni a gyászvonatot, a mely Budapestre este félkilenczkor érkezik a déli vasuti pályaudvarra, a honnan rögtön felszállítják a nagyhalottat a várbeli Szent István templomban felállított diszcsavatalra. A temetés hétfőn délután a király jelenlétével fog végbemenni.

— **A kaposvári függetlenségi és 48-as pártkör** megalakulása tárgyában a következő meghívó küldetett ki az alakulás keresztül vitelére kiküldött bizottság tagjaihoz: T. Elvtárs ur! Körünk alapszabályai a Miniszterium által helybenhagyva megérkeztek, szükségessé vált ennek folytán a tényleges alakulás s körünk működésének megkezdése iránt intézkednünk. Miért hazafiúi üdvözléssel felkérem t. elvtárs urat, mint a kiküldött bizottság tagját, hogy f. hó 18-án d. u. 3 órakor a »Korona» vendéglő nagytermében tartandó értekezletre okvetlen megjelenni sziveskedjék. Tisztelettel Szalay Károly a kik. bizottság elnöke.

— **A vármegyék szerepe.** Nagy és hazafias szerep vár mostanában a vármegyékre: mert ezek a magyar alkotmány ősbástyái, melyeknek most a nemzeti követelések mellé kell állaniok. Volt idő, pedig nem is régen, midőn már meghúzták a lélekharangot az elárult, a lenézett vármegyék fölött, hogy teljesen államosítsák és így kivegyék az ellenállás fegyverét kezéből. Nem szabad a vármegyéket államosítani, hanem továbbra is fenn kell tartani, csak bajait kell orvosolni. A nemzet és a király ellentétbe kerültek; pár nap múlva nyakunkon az abszolutisztikus kormány; a képviselőházat feloszlatták és ekkor a nemzeti akarat a vármegyei törvényhatóságokban fog megnyilvánulni, melynek magyar tisztviselői tudni fogják e nehéz időben is kötelességüket. Bizony mi lenne akkor, ha most kinevezett és nem választott tisztviselők ülénék a megyei hivatalokban? — Ha veszélyben forgott a haza a multban mindig őrt állottak az ő magyar vármegyék, a melyek dicső multjokat most sem fogják megtagadni. Isten óvjon bennünket a közelgő veszélytől; de ha ennek mégis el kell következnie, akkor védeni fogjuk ősi alkotmányunkat úgy, mint azt elődeink tették; mert csak így lehetünk méltó utódaink.

— **A szigetvári Vörösmarty-emlék-tábla leleplezése.** Szép és magasztos ünnepe

volt Szigetvárnak pünkösdi vasárnapján. Hazafias kegyelettel ünnepelte meg azon régmúlt szép napok emlékét, a mikor 1821. év. őszén Vörösmarty Mihály ellátogatott Szigetvárra a Zrinyi várhoz. E látogatás megörökítése emléktáblát helyezett el a nagyköltő által látogatása alkalmából megénekelt »Rodostó fal«-ra. Ennek az emléktáblának a leleplezési ünnepélyét tartották meg imponáns fényvel pünkösdi vasárnapján. Az ünnepély délelőtt 9 órakor kezdődött a plebánia templomban misével. Az ünnepélyen B a l i Sándor tanár Vörösmarty költeményét szavalta el, majd H e g y e s s y János főszolgabíró lelkes emlékesztését tartott. A vidéki küldötségek részéről, gróf Z i c h y i Jenő a székesfehérvári Vörösmarty-társaság diszelnöke Dr. P e t e Márton a kaposvári Berzsenyi-társaság titkára, — Dr. H o r v á t h József a csurgói Csokonai kör elnöke s végül ezekre válaszképpen D u c h o n Ödön a Zrinyi-vár távollevő tulajdonosának, gróf A n d r á s s y Sándor nevében mondtak szép és hatásos beszédeket. Déli 1 órakor 100 terítékű társas ebéd, — este 8 órakor koncert, ezután pedig reggelig táncz volt.

— **Sok irás kevés igazság.** Dr. Véniss Károly ur által a Somogyi Hirlapban írt, Szalay Károly és Dr. Rusa Ernő közéleti szereplését hosszú cikkben bíráló »Magyarázat«, erre annyira illetéktelen, oly szerénytelen és izléstelen, hogy felelőnk szinte nevetséges volna. És az összehasonlítás? Uramfia! Hiszen cikkírónak éppen ez ellen az elcsuszamlása ellen emelt óvatást mult vasárnapi lapunk.

— **A kaposvári polgári leányiskolában** egyre folynak az évről-évre vizsgálatok. Folyó hó 16-án kezdődtek és 19. 20. 21. és 23-án folytatódnak: Mindenkor délelőtt 8-12 óráig. A rajz- és munkakiállítás is ugyanezen napok délelőttjén tekinthető meg.

— **A kaposvári áll. el. népiskolában** a folyó 1904/5. tanévben az évi záróvizsgálatok a következő sorrendben fognak megtartatni: Junius 19-én az új középonti iskola összes osztályaiban. Junius 20-án a Széchenyi-téri iskola összes osztályaiban. Junius 21-én a fő utcai iskola összes osztályaiban. Junius 22-án a Pétőfi-utcai iskolai összes osztályaiban. Junius 24-én a setatéri-utcai iskola összes osztályaiban. Junius 28-án hálaadó isteni tisztelet és záróünnep. Tarján Antal igazgató.

— **Meghívas.** Somogy megyei hitelszövetkezetek szövetsége mint 1898. évi XXIII. t.-cz. alapján alakult Országos Központi Hitelszövetkezet kaposvári képviselőisége 1904. évi június 27-én délután 3 órakor Balatonföldváron rendes közgyűlést tart, melyre a tagok*) az alapszabályok értelmében meghívottnak. Napirend: 1. Jelentés a szövetség 1904. évi működéséről. 2. A szövetség kötelekébe tartozó szövetkezetek 1904. évi zárszámadásainak bemutatása. 3. A szövetség pénzügyi számadásainak előterjesztése. 4. Az intéző bizottság 1 tagjának választása. 5. Előadások és felolvasások. 6. Netáni indítványok. A Magyar Gazdaszövetség Balatonföldváron június 27-én délelőtt congressust, délután — közgyűlésünk után — népies előadást tart. A szövetkezetek kiküldötteit ezen gyűlésre és előadásra is meghívom. Örgyőfő Pallavicini Ede, a szövetség elnöke.

*) 4. §. A szövetség tagjai: a) Az országos központ kötelekébe tartozó minden somogy megyei hitelszövetkezetnek elnöke, vagy alelnöke vagy az igazgatóság által saját kebeléből ő évre választott egy tag, ez utóbbi azonban csak addig míg az illető községi hitelszövetkezetnek tagja. b) A Somogy megyében mezőgazdasági vagy közgazdasági téren működő egyének sorából az országos központ által kinevezett 12 tag. c) A somogy megyei gazdasági egyesület minden tagja, aki a szövetségbe belép és magát 6 éven át 10 K. tagsági díj lefizetésére kötelezi és két szövetségi tag által ajánlatik.

— **Szinkör.** Nádasi József szintársulatáról az első előadás után nyert kedvező véleményt lassan-lassan és sajnosan meg kell változtatnunk. Mert bizony, az operette személynét kivéve, társulata a tavalyihoz teljesen hasonló gyenge művész társaság. Az első előadás óta még nem láttunk egy sikerült, összességében, vidéki mértékkel mérve kifogástalannak mondható előadást. Ellenben láttunk olyan alacsony színvonalon állót — mint p. o. a »Kis pajtás« — a minőt Kaposvárott mostanában nem produkáltak.

— **Vörös bucsu.** Mult vasárnap Zselickisfalud község a szokásos áldozói bucsut tartotta. Javában folyt a mulatozás a szokott szép rendben. Este 10 óra táján a község korezmájában az ottani örs egyik embere is kiállott tánczolni. Történt, hogy a bor és tánczról felhevült esend éber öre egy kis taszitást kapott. Nosza rajta kardot rántani s vörös verekedést kezdeni, ez volt az első dolga. Értesüléstünk szerint Hingyi István esendör Másly Józsefet és ennek atyját kardjával oly mély vágással sebesítette meg, hogy sebük következtében az idén nehezen aratnak, pedig az kenyérük, A vér láttára felhevült közönség Hingyi zsandárt természetesen aztán méltó módon úgy helyben hagyta, hogy életét a bíró alig tudta megmenteni. Csodálatos, hogy az ottani helyi örs parancsnok bucsu alkalmával nem hogy a rend fenntartására gondolna, hanem legénységének szabadságot ad, hogy a rendet megbontsa.

— **A Kaposvári Athletikai Club** pünkösdi első és második ünnepén a budapesti kir. Műgyegetem Athletikai klubjával mérkőzést rendezett. Ugy az athletikai versenyen, mint Footballon a nagy és szép közönség jól mulatott. Nem mulaszthatjuk el, hogy elismerésünknek kifejezést ne adjunk a K. A. C. azon nagy haladása és fejlődése felett, melyről a pünkösdi versenyeken meggyőződni volt alkalmunk.

— **A szekszárdi rendezett tanács.** Nagy meglepetést keltett Szekszárdon az a hír, hogy a belügyminiszteriumban nem óhajtják Szekszárd fejlődését; mert ellenzik annak rendezett tanácsesá való átalakulását. Állítólag azért eleneznék a rendezett tanácsot, mivel Szekszárd városnak a pótdáója nem kevesebb, mint 30 százalékkal emelkednék és mivel nincs a városnak vagyona. Ezek az okok azonban nem állanak fenn, amennyiben a reális alapon készült próbaköltségvetés szerint csupán csak 3 százalékkal fog emelkedni a pótdáó, Szekszárd községnek pedig tényleg egy millió koronát érő vagyona van. A késleltetést tehát a szekszárdiak egyenesen a mostani politikai okokban keresik és remélik, hogy amint új alkotmányos de nem abszolutisztikus kormányunk lesz, ez nem fogja ellenezni Tolnavármegye székhelyének fejlődését.

KÜLFÖLD.

Az orosz-japán háború.

A csuzimai csata következménye lehet csak az, hogy a czár kegyesen felmentette Alexis nagyherceget a tengerészeti főparancsnokságtól és habár ezzel egyidejűleg köszönetét és elismerését fejezi ki az orosz tengeri haderő fejlesztése körül kifejtett szolgálataiért; kétségtelen, hogy a balti flotta minden büneért, minden hibájáért most őt teszik felelőssé és azért is menesztették — egyéb méltóságainak meghagyásával. Alexis nagyherceg azonban nem bűnbak és az orosz haditengerészet panamáért sokkal súlyosabb büntetést érdemelne, mint — a kegyelemben való menesztést.

A béke hírek minden ezafolat dacára is tartják magukat, semmi pozitívum nem történt ugyan, de a körülmények azt a látszatot tartják fenn, hogy a béketárgyalások ma holnap mégis csak megindulnak. Hogy eredményre is vezetnek e majd, az már újabb kérdés.

Közgazdaság.

Iparosok bajai.

A magyar iparosok helyzete a szó igaz értelmében beteges és bizony alig tudjuk, hogy melyik az az orvosság, mely meggyógyíthatná azt. Ezen azonban nincs esedéklőzni való, mert az évek hosszú sorra óta tartó pangás a legtöbb ipart alapjában támadta meg és beteggé silylővé tette annak művelőit.

A bajok orvoslásán sokan törik fejüket. Egyesek anyagbeszerző szövetkezeteket ajánlanak, mások önszervező egyletekről álmodoznak, de nem sokra mennek vele. s ha létre is jönne ezek szövetkezetek vagy egyletek, nem sokat segítenének az iparosoknak.

Az egyes ipartestületek előjárásai évekig fáradoztak részint hitel- és anyag-beszerző szövetkezetek felállításával, de nem tudták a dolgot dűlőre vinni.

Az e fajta fáradozás tehát még sokáig vagy talán örökre meddő marad.

A dolog leginkább a tehetősebb mestereken mult és mulik, a kik nem törődtek és nem törődnek iparostársaik sorsával és hagyják őket vergődni, a hogy tudnak.

A kisiparos magára van hagyatva és a szerint cselekedhetik, a mint a viszonyok engedik. Számtalan mester, aki azelőtt családjával tisztességesen meg tudott élni, reményt és bizalmat veszítve, ott hagyta mesterségét és nem egyszer a polgári önértéket mélyen sértő szolgálai állást fogadott el, csak hogy életét tovább tengedhesse. Mások pedig, a kik segédkorukban jeles munkások voltak, visszaadják iparjogukat és darabszámos munkát vállalnak. Ezzel aztán vége a sok erkölcsi, anyagi áldozatok árán szerzett dicsőségnek és polgári önértéknek.

Ime a nagybetegségek egyike.

Van aztán az iparnak egy olyan rákfenéje, a mely felülmul minden más bajt. És ez a kisiparosoknak egymással faló féltelen versenye. A legtöbbje nem azért csinál olesó munkát, hogy kis haszon és nagy forgalom által jusson a megélhetéshez, hanem többnyire csak azért, hogy másik iparostársát legyűrje, hogy annak ekszisztenciáját lehetetienné tegye. Ez bizony a következménye annak, nem egyéb, minthogy mindketten önkremennek határoztunk már erről mindenfélét, de sohasem volt fogantatja, mert a kisiparosok rendszeren csak akkor térnek észre, mikor már késő.

Ennek az áldatlan versenynak mindenféle kinövései vannak, melyek az ipart kártékonyan befolyásolják. A túlságosan olesó munka nem lehet jó s ha mégis jó, ez csak ugy érhető el ha a mester nem fizeti meg a nyersanyagot, vagyis visszael a belé helyezett bizalommal és a rendelkezésére álló hitelt szélhámosságainak keresztül vitelére használja fel. De nem fizetheti az ilyen mester megfelelően a segéd munkáit sem s így némesak a hazai ipart és az iparostályt keveri rossz hirbe, de szociális szempontból is megbocsáthatatlan bünt követ el, mert tápot nyújt a jogosult sztrájkoknak.

A viszonyok bizonyára legkevésbé sem kedveznek a kis iparnak, kétszeresen vigyázni kell tehát vele foglalkozóknak, hogy az esődbe ne jusson.

Felelős szerkesztő: **Dr. Rusa Ernő.**

Laptulajdonosok és kiadók:
Szalay Károly és Dr. Rusa Ernő.

HIRDETESEK

FELVÉTELEK

A KIADÓHIVATALBAN

volt Szigetvárnak pünkösdi vasárnapján. Hazafias kegyelettel ünnepelte meg azon régmúlt szép napok emlékét, a mikor 1821. év. őszén Vörösmarty Mihály ellátogatott Szigetvárra a Zrinyi várhoz. E látogatás megörökítése emléktáblát helyezett el a nagyköltő által látogatása alkalmából megemelt »Rodostó fal«-ra. Ennek az emléktáblának a leleplezési ünnepélyét tartották meg impozáns fényvel pünkösdi vasárnapján. Az ünnepély délelőtt 9 órakor kezdődött a plebánia templomban misével. Az ünnepélyen B a l i Sándor tanár Vörösmarty költeményét szavalta el, majd H e g y e s s y János főszolgabíró lelkes emlékbeszédet tartott. A vidéki küldötségek részéről, gróf Z i e h y i Jenő a székesfehérvári Vörösmarty-társaság diszelnöke Dr. P e t e Márton a kaposvári Berzsenyi-társaság titkára, — Dr. H o r v á t h József a csurgói Csokonai kör elnöke s végül ezekre válaszképpen D u c h o n Ödön a Zrinyi-vár távollévő tulajdonosának, gróf A n d r á s s y Sándor nevében mondtak szép és hatásos beszédeket. Déli 1 órakor 100 terítékű társas ebéd, — este 8 órakor koncert, ezután pedig reggelig táncz volt.

— **Sok irás kevés igazság.** Dr. Véniss Károly ur által a Somogyi Hirlapban írt, Szalay Károly és Dr. Rusa Ernő közéleti szereplését hosszú cikkben bíráló »Magyarázat«, erre annyira illetéktelen, oly szerénytelen és izléstelen, hogy telelnünk szinte nevetséges volna. És az összehasonlítás? Uramfia! Hiszen cikkírónak éppen ez ellen az elcsuszamlása ellen emelt óvást mult vasárnapi lapunk.

— **A kaposvári polgári leányiskolában** egyre folynak az évről-évre vizsgálatok. Folyó hó 16-án kezdődtek és 19. 20. 21. és 23-án folytatódnak: Mindenkor délelőtt 8--12 óráig. A rajz- és munkakiállítás is ugyanezen napok délelőttjén tekinthető meg.

— **A kaposvári áll. el. népiiskolában** a folyó 1904/5. tanévben az évi záróvizsgálatok a következő sorrendben fognak megtartatni: Junius 19-én az új közép-ponti iskola összes osztályaiban. Junius 20-án a Széchenyi-téri iskola összes osztályaiban. Junius 21-én a fő utcai iskola összes osztályaiban. Junius 22-én a Pétőfi-utcai iskolai összes osztályaiban. Junius 24-én a setatéri-utcai iskola összes osztályaiban. Junius 28-án hálaadó isteni tisztelet és záróünnep. Tarján Antal igazgató.

— **Meghívás.** Somogy megyei hitelszövetkezetek szövetsége mint 1898. évi XXIII. t.-cz. alapján alakult Országos Központi Hitelszövetkezet kaposvári képviselősege 1904. évi junius 27-én délután 3 órakor Balatonföldváron rendes közgyűlést tart, melyre a tagok*) az alapszabályok értelmében meghívotnak. Napirend: 1. Jelentés a szövetség 1904. évi működéséről. 2. A szövetség kötelekébe tartozó szövetkezetek 1904. évi zárószámadásainak bemutatása. 3. A szövetség pénztári számadásainak előterjesztése. 4. Az intéző bizottság 1 tagjának választása. 5. Előadások és felolvasások. 6. Netáni indítványok. A Magyar Gazdaszövetség Balatonföldváron junius 27-én délelőtt congressust, délután — közgyűlésünk után — népies előadást tart. A szövetkezetek kiküldöttjeit ezen gyűlésre és előadásra is meghívom. Örgyőf Pallavicini Ede, a szövetség elnöke.

*) 4. §. A szövetség tagjai: a) Az országos központ kötelekébe tartozó minden somogy megyei hitelszövetkezetnek elnöke, vagy alelnöke vagy az igazgatóság által saját kebeléből ö évre választott egy tag, ez utóbbi azonban csak addig míg az illető községi hitelszövetkezetnek tagja. b) A Somogy megyében mezőgazdasági vagy közgazdasági téren működő egyének sorából az országos központ által kinevezett 12 tag. c) A somogy megyei gazdasági egyesület minden tagja, aki a szövetségbe belép és magát 6 éven át 10 K. tagsági díj lefizetésére kötelezi és két szövetségi tag által ajánlatik.

— **Szinkör.** Nádas József szintársulatáról az első előadás után nyert kedvező véleményét lassan-lassan és sajnosan meg kell változtatnunk. Mert bizony, az operette személyzetet kivéve, társulata a tavalyihoz teljesen hasonló gyenge művész társaság. Az első előadás óta még nem láttunk egy sikerült, összefüggő, vidéki mértékkel mérve kifogástalannak mondható előadást. Ellenben láttunk olyan alacsony színvonalon állót — mint p. o. a »Kis pajtás« -- a minét Kaposvárott mostanában nem produkáltak.

— **Véres bucsu.** Mult vasárnap Zselickisfalud község a szokásos áldozói bucsut tartotta. Javában folyt a mulatozns a szokott szép rendben. Este 10 óra táján a község kocsmájában az ottani örs egyik embere is kiállott tánczolni. Történt, hogy a bor és tánczról felhevült esend éber öre egy kis taszítást kapott. Nosza rajta kardot rántani s véres verekedést kezdeni, ez volt az első dolga. Értesülésünk szerint Hingyi István esendőr Másly Józsefet és ennek atyját kardjával oly mély vágással sebesítette meg, hogy sebük következtében az idén nehezen aratnak, pedig az kenyérük. A vér láttára felhevült közönség Hingyi zsandárt természetesen méltó módon úgy helyben hagyta, hogy életét a bíró alig tudta megmenteni. Csodálatos, hogy az ottani helyi örs parancsnok bucsu alkalmával nem hogy a rend fenntartására gondolna, hanem legénységének szabadságot ad, hogy a rendet megbontsa.

— **A Kaposvári Athletikai Club** pünkösdi első és második ünnepén a budapesti kir. Műgyetem Athletikai clubjával mérkőzést rendezett. Ugy az atletikai versenyen, mint Footballon a nagy és szép közönség jól mulatott. Nem mulaszthatjuk el, hogy elismerésünknek kifejezést ne adjunk a K. A. C. azon nagy haladása és fejlődése felett, melyről a pünkösdi versenyeken meggyőződni volt alkalmunk.

— **A szekszárdi rendezett tanács.** Nagy meglepetést keltett Szekszárdon az a hír, hogy a belügyminiszteriumban nem óhajtják Szekszárd fejlődését; mert ellenzik annak rendezett tanácsesá való átalakulását. Állítólag azért elneveznék a rendezett tanácsot, mivel Szekszárd városnak a pótdója nem kevesebbel, mint 30 százalékkal emelkednék és mivel nincs a városnak vagyona. Ezek az okok azonban nem állanak fenn, amennyiben a reális alapon készült próbaköltségvetés szerint csupán csak 3 százalékkal fog emelkedni a pótdó, Szekszárd községnek pedig tényleg egy millió koronát érő vagyona van. A késletetést tehát a szekszárdiak egyenesen a mostani politikai okokban keresik és remélik, hogy amint új alkotmányos de nem abszolútisztikus kormányunk lesz, ez nem fogja ellenezni Tolnavarmegye székhelyének fejlődését.

KÜLFÖLD.

Az orosz-japán háború.

A eszímiai csata következménye lehet csak az, hogy a csár kegyesen felmentette Alexis nagyherceget a tengerészeti főparancsnokságtól és habár ezzel egyidejűleg köszönetét és elismerését fejezi ki az orosz tengeri haderő fejlesztése körül kifejtett szolgálatairól; kétségtelen, hogy a balti flotta minden büneért, minden hibájáért most őt teszik felelőssé és azért is menesztették — egyéb méltóságainak meghagyásával. Alexis nagyherceg azonban nem bűnbak és az orosz haditengerészet panamáért sokkal súlyosabb büntetést érdemelne, mint — a kegyelemben való menesztést.

A béke hírek minden czáfolat daczára is tartják magukat, semmi pozitívum nem történt ugyan, de a körülmények azt a látszatot tartják fenn, hogy a béketárgyalások maholnap mégis csak megindulnak. Hogy eredményre is vezetnek e majd, az már újabb kérdés.

Közgazdaság.

Iparosok bajai.

A magyar iparosok helyzete a szó igaz értelmében beteges és bizony alig tudjuk, hogy melyik az az orvosság, mely meggyógyíthatná azt. Ezen azonban nincs eszélkedni való, mert az évek hosszú sorra óta tartó pangás a legtöbb ipart alapjában támadta meg és beteggé sinylővé tette annak művelőit.

A bajok orvoslásán sokan törik fejüket. Egyesek anyagbeszerző szövetkezeteket ajánlanak, mások önszegélyző egyletekről álmodoznak, de nem sokra mennek vele. s ha létre is jönne e szövetkezetek vagy egyletek, nem sokat segítenének az iparosokon.

Az egyes ipartestületek előljáróságai évekig fáradoztak részint hitel- és anyag-beszerző szövetkezetek felállításával, de nem tudták a dolgot dűlőre vinni.

Az e fajta fáradozás tehát még sokáig vagy talán örökre meddő marad.

A dolog leginkább a tehetősebb mestereken mult és mulik, a kik nem törődtek és nem törődnek iparostársaik sorsával és hagyják őket vergődni, a hogy tudnak.

A kisiparos magára van hagyatva és a szerint cselekedhetik, a mint a viszonyok engedik. Számptalan mester, aki azelőtt családjával tisztességesen meg tudott élni, reményt és bizalmat veszítve, ott hagyta mesterségét és nem egyszer a polgári önértet mélyen sértő szolgálai állást fogadott el, csak hogy életét tovább tengedhesse. Mások pedig, a kik segédkorukban jeles munkások voltak, visszaadják iparjogukat és darabszámos munkát vállalnak. Ezzel aztán vége a sok erkölcsi, anyagi áldozatok árán szerzett dícsőségnek és polgári önértetnek.

Ime a nagybetegségek egyike.

Van aztán az iparnak egy olyan rákfenéje, a mely felülmul minden más bajt. És ez a kisiparosoknak egymással való féltékeny verseny. A legtöbbje nem azért csinál olesó munkát, hogy kis haszon és nagy forgalom által jusson a megélhetéshez, hanem többnyire csak azért, hogy másik iparostársát legyűrje, hogy annak ekszisztenciáját lehetetienné tegye. Ez bizony a következménye annak, nem egyéb, minthogy mindketten tönkremennek határozunk már erről mindenfélét, de sohasem volt fogantatja, mert a kisiparosok rendszeren csak akkor térnek észre, mikor már késő.

Ennek az áldatlan vesesnynek mindenféle kinövései vannak, melyek az ipart kártékonyan befolyásolják. A tulságosan olesó munka nem lehet jó s ha mégis jó, ez csak úgy érhető el ha a mester nem fizeti meg a nyersanyagot, vagyis visszaél a belé helyezett bizalommal és a rendelkezésére álló hitelt szélhámoságainak keresztül vitelére használja fel. De nem fizetheti az ilyen mester megfelelően a segéd munkásait sem s így nemcsak a hazai ipart és az iparostályt keveri rossz hírbe, de szociális szempontból is megbocsáthatatlan bünt követ el, mert tápot nyújt a jogosult sztrájkoknak.

A viszonyok bizonynyára legkevésbé sem kedveznek a kis iparnak, kétszeresen vigyázni kell tehát vele foglalkozóknak, hogy az esődbe ne jusson.

Felelős szerkesztő: **Dr. Rusa Ernő.**

Laptulajdonosok és kiadók:
Szalay Károly és Dr. Rusa Ernő.

HIRDETESEK

FELVÉTERNEK

A KIADÓHIVATALBAN

KÉRJEN
egészen ingyen
ZOMÁMCOZOTT EDÉNYT

képes árjegyzéket. Próbarendelmény: 6 fazék és 6 lábos különféle nagy-ágban, összesen 12 drb. 1 frt. 75 kr. 6 egész nagy főzőfazék és 6 egész nagy főzőlábos, összesen 12 drb. 3 frt. 50 kr. és egy teljes zomámcozott mosdókészlet, mely áll lavor, vizes veder, mosdókanna, éjjeli, szappantartó és fogkefetartó, összesen 6 drb. 2 frt. 50 kr. csak én szállíthatok; ingyen csomagolás, utánvétel mellett.

K O H N gyári raktár.

Budapest, Csengeri-utca 51. sz.

Sürgőnyezim: Kohn edénygyári raktár
B u d a p e s t.

Iszákosság nincs

≡ t ö b b é ! ≡

Kivánatra bárkinek bérmentesen küldünk egy próbát a Cozaporból Kávé, tea, etel vagy szeszes italban egyformán adható az ivóvíz nélkül.

A COZAPOR többet ér, mint a világ minden szóbeszéde a tartózkodásról, mert csodálatos ellenzénvéssé teszi az iszákosnak a szeszes italt. A COZA oly eszedesen és biztosan hat, hogy azt a feleség, testvér avagy gyermek egyaránt beadhatja az ivónak tudta nélkül és az illető még csak nem is sejtí a okozza javulását.

COZA a családok ezreit békitette ki ismét, sok sok ezer lérfit a szegyeu és becstelenségtől megmentett, kik később józan polgárok és ügyes üzletemberek lettek. Temérdek

fiatal embert a jó utra és szerencséhez segített és sok embernek életét számos évvel meghosszabította.

Az intézet, mely a Cozador tulajdonosa, mindazoknak kik kívánják egy próba adagot és egy köszönő irásokkal telt köpyvet díj és költségmentesen küld, hogy így bárki is meggyőződhessen biztos hatásáról. Kezesskedünk, hogy az egészségére teljeses ártalmatlan.

Igyen próba 416 sz.
Vágja ki ezen szelvényt és küldje meg ma az intézetnek.
(Mevelekre 25 fill. levelező lapok 10 fill. bérmentesítendők.)

COZA INSTITUTE

(Dept. 416.)

62, Chancery Lane,

London, Anglia.

BUDAPESTI
HARISNYAGYÁR

ajánlja dús raktárát

női- férfi- gyermek harisnyakban

eredeti gyári árban

12 pár megrendelésnél bérmentve.

Harisnya fejleccet vállatnak.

Számos elismerő levél.

Árjegyzék kívánatra ingyen.

BUDAPESTI HARISNYAGYÁR
főraktár

V. F ü r d ő - u t c z a 1/a.

Somogyvármegye alispánjától.

14426—1905. szám.

Hirdetmény.

Somogyvármegye törvényhatósági közutain az 1905. év folyamán létesítendő

műtárgyak építései,

valamint ugyanott felállítandó kerékvetők szállítása Kaposvárott, hivatalos helyiségekben, 1905. évi június hó 20-án d. e. 10 órakor zárt ajánlati versenytárgyalás útján fog biztosíttatni.

Az 1905. évre előirányoztatott:

1. A marczali—öreglak—boglári th. közut 18—19 km. szakaszán levő 28 sz. hid újból építése	3617 kor. 35 fill.
2. A kaposvár—marczali th. közut 28—29 km. szakaszán levő 29 sz. átereszt újból építése	745 kor. 43 fill.
3. A kaposvár—marczali th. közut 34 km.-ében egy új betonátereszt építése	408 kor. 32 fill.
4. A zákány—nagykanizsai th. közut 13—14 km. szakaszán levő 22 sz. átereszt újból építése	421 kor. 58 fill.
5. A pusztakapoly—karádi th. közut 3—4 km. szakaszán levő 4 sz. hidnak új fafelszerkezettel való ellátása	500 kor. 60 fill.
6. A szigetvár—pécsi th. közut 0—1 km. szakaszán levő 2 sz. hidnak új vasfelszerkezettel való ellátása	2775 kor. 85 fill.
7. A kaposvári járás th. közutain pótlandó kerékvetők	168 kor. — fill.
8. A barcsi „ „ „ „ „	56 kor. — fill.
9. A nagyatádi „ „ „ „ „	224 kor. — fill.
10. A csurgói „ „ „ „ „	140 kor. — fill.
11. A marczali „ „ „ „ „	140 kor. — fill.
12. A tabi „ „ „ „ „	150 kor. — fill.
13. Az igali „ „ „ „ „	112 kor. — fill.
14. A lengyeltóti „ „ „ „ „	112 kor. — fill.
15. A kaposvár—szennai th. közut 6 sz. 40 m. nyílású vasfelszerkezeti hid építésére	6500 kor. 91 fill.
Ugyanazon ut 10 sz. műtárgy áthelyezésére	1428 kor. 06 fill.

Összesen: 17500 kor. 06 fill.

Az ajánlatok alapjául a m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében, Kaposvárott (Tallian Gyula u. 3. sz.) betekinthező előméret, költségvetések és tervek szolgálnak.

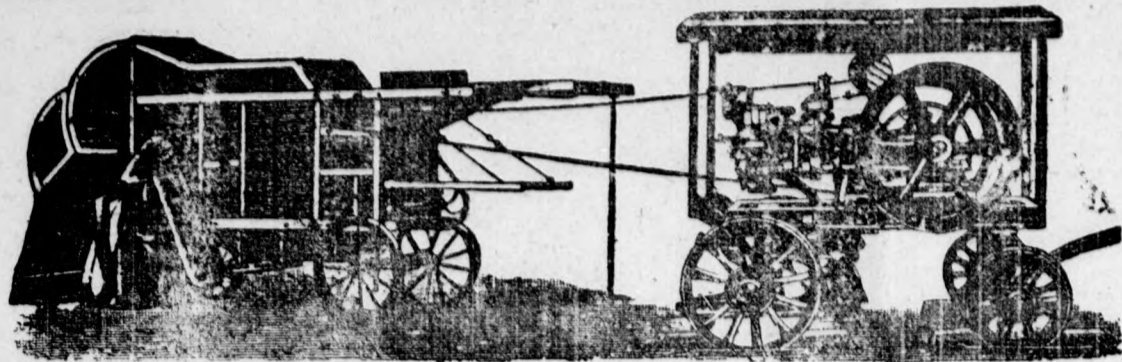
Az ajánlatok a tételenként felsorolt munkák bármelyikére külön-külön, vagy azoknak bizonyos csoportjára együttesen is tehetők.

A szabályszerűen kiállított és az előirányozott költségvetési összeg 5%-ának megfelelő bántópenznek a kaposvári kir. adóhivatalba történt letételét igazoló nyugtát is tartalmazó borítékba, zárt írásbeli ajánlatok az áriejtés napjának d. e. fél 9 órájáig fogadtatnak el; később érkezett, vagy távirat alakjában benyújtott ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az ajánlatban világosan kiteendő, hogy az ajánlattevő a helyi viszonyokat ismeri. Hibásan kiállított ajánlatok a versenytől kizáratnak. Kaposvár, 1905. évi június hó 5-én.

Alispán helyett:

Gabsovits, főjegyző.

Előrendű gyártmány!
Kedvező fizetési feltételek!

Benzin-lokomobilok.
Benzin-motorok.

Tömör kivitel!
Legmesszebbmenő szavatosság!

Teljes cséplő szerelvények.
Szivógáz-motorok.

Osers és Bauer motor-gyáriraktára

BUDAPEST, VI., Podmaniczky-utca 18.
Arjegyék ingyen és bérmentve.

Acetylen-lámpák

kézi,- kocsis,- Spritzbogen - fózna,-
rud,- asztali,- udvari,- kerti,- istálló,

Acetylen-lámpák

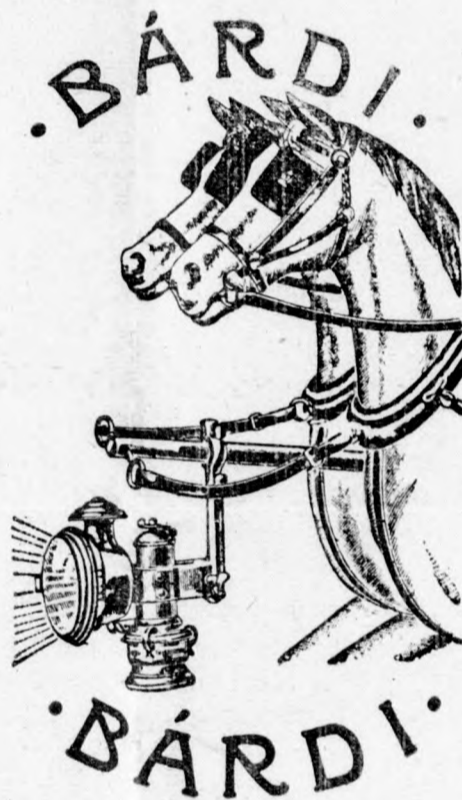
Automobil-lámpák.

Éjjeli szántásoknál különösen alkalmasak, mert nappali fényt adnak.

BÁRDI JÓZSEF Budapest,
VI. Gyár-ut. 10

Andrássy-ut és Király-utca között.

Kaposvári képviselő: Politzer Samu.

HUSIPARI ÉS ÁLLAT FORGALMI ÉVKÖNYV.

Az egyes napokra eső vásárok pontos jegyzékével **ingyen és bérmentve** megy minden mészáros, állatkereskedő, nyersbőrkereskedő, zsiradék és csontkereskedő címére, aki legalább fél évre előfizet a

Mészárosok és Hentesek Lapjára.

Előfizetés félévre 6 kor. — Kiadóhivatal: Budapest, IX. Ferencz körut 13.

Dr. Schmiedt G. főtörzsorvos és phisicus híres

fülolaja

meggyógyítja az időleges süketiséget, fülfolyást, fülzugást, sőt az idült nagyothallást. Egyedül Plávsics G. gyógyszer-tárában Ujvidéken kapható. Használta utasítás van hozzá.

PENZKÖLCSÖN!

Alulírott iroda előleges költség nélkül s mindenkor a legkorrektebb lebonyolítás mellett szerez:

1. **Törlesztéses személykölcsönt** 15—25 évi törlesztésre. Havi törlesztés 1000 kor. után 7—9 kor. Ezen kölcsönök csak nyugdíjigényrel bíró tisztviselőknek, katonatiszteknek stb. adnak, kiknek törzsfizetése legalább 1800 korona.
2. **Váltókölcsönt** 5—8 évre négyhavonként 5%-os tőketörlesztéssel minden hitelképes egyének.
3. **Jelzálogkölcsönt** 3 $\frac{1}{2}$ —4 $\frac{1}{2}$ %-ra és 5—7 $\frac{1}{2}$ évi tartamra.
4. **Életbiztosítási kölcsönt** (halál- és életesetre) 10.000 korona összegig orvosi vizsgálat nélkül.

Közbenjárás díj csekély összegben van megállítva s a kölcsönösszeg nagysága szerint 2—5% közt váltakozik. — Kimerítő személyhitel prospectusaink bárkinek kívánatra rendelkezésére állanak. Levelezésre válaszbélyeg melléklendő.

Magyar általános hiteliroda

BUDAPEST, II. Ostrom u. 5.

(Saját házában.)

Pontos címzést kérünk!

Jönnek, a jobb az ellensége.

Tényleg a legjobb az eddig használtban lévő szappan, szóda, per, stb. anyagoknál vázson és pamut ruhák mosására, a Schicht által újonnan feltalált

mosó-kivonat,

„Asszonydicséret”

védjeggyel,
a ruha beáztatására.

Előnyök:

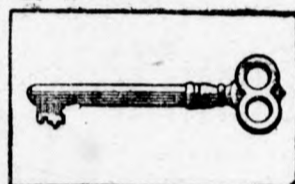
1. Az eddig szükséges volt mosási időt a felére csökkentti.
2. Fáradtságot a negyedére.
3. A szóda használatát teljesen fölöslegessé teszi.
4. Minthogy tisztább, tehát fehérebbé is varázsolja a ruhát.
5. Ugy a kezeknek, mint a ruhának teljesen ártalmatlan, amiért az alatt jegyzett cég kezességét vállal.
6. Rendkívül kiadósága folytán olcsóbb, minden más mosásmódnál.

Nélkülözhetetlenné válik minden háziasszony és mosónőnél egy egyszeri kísérlet után.

— Mindenütt kapható. —

Schicht-szappan

„szarvas” vagy „kulcs”

jeggyel

legjobb, legkiadósabb s ennél fogva legolcsóbb szappan. Minden káros alkatrésztől mentes.

— Mindenütt kapható! —

Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden újrab szappan a „Schicht” névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva.

Schicht György, Aussig

A legnagyobb gyár a maga nemében, az európai szárazföldön.